EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.11.2023.
COM(2023) 759 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o rashodima EFJP-a
Sustav ranog upozoravanja br. 7-10/2023

Sadržaj

1. **NAPOMENE O PRIVREMENOM IZVRŠENJU PRORAČUNA EFJP-A ZA 2023.** 1

1.1. **VRSTE INTERVENCIJA U ODREĐENIM SEKTORIMA NA TEMELJU STRATEŠKIH PLANOVA U OKVIRU ZPP-A (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 02)** 1

1.2. **RASHODI POVEZANI S TRŽIŠTEM IZVAN STRATEŠKIH PLANOVA U OKVIRU ZPP-A (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 03)** 1

1.3. **IZRAVNA PLAĆANJA IZVAN STRATEŠKIH PLANOVA U OKVIRU ZPP-A (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 05)** 2

2. **PRIČUVA ZA POLJOPRIVREDU (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 01)** 3

3. **IZVRŠENJE NAMJENSKIH PRIHODA EFJP-A (PRORAČUNSKA STAVKA 6 2 0 0)** 3

4. **ZAKLJUČCI** 4

PRILOG: PRIVREMENA POTROŠNJA ODOBRENIH SREDSTAVA EFJP-A DO 31.8.2023.

1. NAPOMENE O PRIVREMENOM IZVRŠENJU PRORAČUNA EFJP-A ZA 2023.

U prilogu ovom izvješću prikazano je privremeno izvršenje proračuna za razdoblje od 16. listopada 2022. do 31. kolovoza 2023.

Razina izvršenja uspoređuje se s profilom rashoda sustava ranog upozoravanja uspostavljenog u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) 2021/2116.

U nastavku teksta ukratko se komentiraju određeni proračunski članci i stavke u kojima su zabilježene najveće razlike između razina izvršenja i profila rashoda.

1.1. VRSTE INTERVENCIJA U ODREĐENIM SEKTORIMA NA TEMELJU STRATEŠKIH PLANOVA U OKVIRU ZPP-A (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 02)

Sve stavke u okviru sektorskih vrsta intervencija na temelju strateških planova u okviru ZPP-a pokazuju veliko silazno odstupanje od profila (–41,5 postotnih bodova). Ukupna privremena potrošnja za taj članak iznosi 146,9 milijuna EUR, što je za oko 398,2 milijuna EUR niže u odnosu na profil.

Dosad prijavljeni rashodi za proračunske stavke 08 02 02 01 – sektor voća i povrća, 08 02 02 02 – sektor pčelarskih proizvoda i 08 02 02 05 – sektor maslinova ulja i stolnih maslina pokazuju odstupanje od profila u iznosu od –148,2 milijuna EUR (–31,5 postotnih bodova), –23,7 milijuna EUR (–44,7 postotnih bodova) i –6,2 milijuna EUR (–17,3 postotna boda).

Izvršenje niže od očekivanog za sektor vina (08 02 02 03) (–220,1 milijun EUR) u suprotnosti je s višim izvršenjem za taj sektor u okviru proračunske stavke 08 02 03 07 (190,1 milijun EUR). To upućuje na to da neke države članice prenose dodijeljena odobrena sredstva za vrste intervencija u sektoru vina u okviru planova u nacionalne programe potpore za vino, koji se financiraju izvan planova (vidjeti točku 1.2. u nastavku).

U slučaju hmelja (08 02 02 04), plaćanja su izvršena izvan strateškog plana u okviru ZPP-a (vidjeti povezanu napomenu za 08 02 03 09 i točku 1.2. u nastavku).

1.2. RASHODI POVEZANI S TRŽIŠTEM IZVAN STRATEŠKIH PLANOVA U OKVIRU ZPP-A (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 03)

Općenito, iskorištenost odobrenih sredstava za rashode povezane s tržištem izvan strateških planova u okviru ZPP-a viša je u usporedbi s profilom potrošnje za 242,5 milijuna EUR (13,9 postotnih bodova).

Međutim, provedba aktivnosti povezanih sa stavkama „Promicanje poljoprivrednih proizvoda – Jednostavni programi u okviru podijeljenog upravljanja” (08 02 03 02) i „Maslinovo ulje” (08 02 03 05) niža je u odnosu na profil za –4,5 milijuna EUR (-5,4 postotna boda) odnosno –2,3 milijuna EUR (–25,2 postotna boda).

S druge strane, izvršenje rashoda za voće i povrće (08 02 03 06) je za 97,1 milijun EUR (19,1 postotni bod) više od očekivanog, a za programe potpore sektoru vina (08 02 03 07) više je za čak 190,1 milijun EUR (30,3 postotna boda) u odnosu na profil.

Plaćanja za pčelarstvo (08 02 03 08) premašuju predviđeni iznos te su za 5,5 milijuna EUR (110,1 postotni bod) viša nego što se to očekivalo krajem kolovoza.

Za hmelj je puno izvršenje provedeno u stavci 08 02 03 09 (proračunska stavka za hmelj u okviru rashoda povezanih s tržištem izvan strateških planova u okviru ZPP-a) umjesto u stavci 08 02 02 04 (proračunska stavka za hmelj u okviru sektorskih vrsta intervencija na temelju strateških planova u okviru ZPP-a).

Za stavku 08 02 03 10 „Mjere za privatno i javno skladištenje" i dalje će postojati razlika u odnosu na profil jer su za privatno skladištenje svinjetine države članice u proračunskoj godini 2022. već isplatile dio iznosa koji je prvotno trebao biti isplaćen u proračunskoj godini 2023.

Trenutačno, razlika u odnosu na profile za navedene vrste mjera smatra se privremenom, osim za mjere za privatno i javno skladištenje.

Sve u svemu, očekuje se da će iznosi predviđeni proračunom pokriti potrebe.

1.3. IZRAVNA PLAĆANJA IZVAN STRATEŠKIH PLANOVA U OKVIRU ZPP-A (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 05)

Iskorištenost odobrenih sredstava za izravna plaćanja izvan strateških planova u okviru ZPP-a općenito je u skladu s profilom potrošnje. Do kraja kolovoza 2023. države članice prijavile su ukupno 37 620,1 milijuna EUR za taj proračunski članak.

Plaćanja za program jedinstvenih plaćanja po površini (08 02 05 02), preraspodjelu plaćanja (08 02 05 03), poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš (08 02 05 05) i program dobrovoljne proizvodno vezane potpore (08 02 05 09) u skladu su s profilom potrošnje.

U profilu provedbe za program osnovnih plaćanja (08 02 05 04) uzimaju se u obzir namjenski prihodi za tu proračunsku stavku. Na toj osnovi rashodi za taj program u skladu su s profilom te su za samo –1,1 milijun EUR (0,0 postotnih bodova) niži od očekivanog (vidjeti rubriku „Samo u informativne svrhe" u prilogu).

Plaćanja za poljoprivrednike u područjima s prirodnim ograničenjima (08 02 05 06) niža su u odnosu na profil za –0,1 milijun EUR (–2,3 postotna boda), a plaćanja za mlade poljoprivrednike (08 02 05 07) niža su za –19,4 milijuna EUR (–4,1 postotni bod). Očekuje se da iznos predviđen proračunom za program za mlade poljoprivrednike neće biti u potpunosti izvršen krajem godine. Neiskorištena odobrena sredstva prenijet će se kako bi se ojačale druge stavke u tom proračunskom članku kod kojih rashodi premašuju predviđene potrebe.

Izvršenje za program za male poljoprivrednike (08 02 05 10) veće je od očekivanog za 2,3 postotna boda (13,4 milijuna EUR).

2. PRIČUVA ZA POLJOPRIVREDU (PRORAČUNSKI ČLANAK 08 02 01)

Za proračunsku godinu 2023. izglasan je iznos od 450 milijuna EUR za pokrivanje mogućih rashoda u okviru pričuve za poljoprivredu. Do kraja kolovoza doneseno je pet mjera, za koje je dodijeljeno ukupno 530,5 milijuna EUR:

- izvanredne mjere potpore tržištu za sektore jaja i peradi u Poljskoj (17,0 milijuna EUR)[1],
- hitne mjere potpore za sektore žitarica i uljarica u Bugarskoj, Poljskoj i Rumunjskoj (56,3 milijuna EUR)[2],
- izvanredne mjere potpore za sektore jaja i mesa peradi u Italiji (27,2 milijuna EUR)[3],
- hitne mjere potpore za sektore žitarica i uljarica u Bugarskoj, Mađarskoj, Poljskoj, Rumunjskoj i Slovačkoj (100,0 milijuna EUR)[4],
- hitna financijska potpora za poljoprivredne sektore pogođene posebnim problemima koji utječu na gospodarsku održivost poljoprivrednih proizvođača (330,0 milijuna EUR)[5].

Prve tri mjere financiraju se iz pričuve za poljoprivredu za 2023., dakle iz proračuna za 2023. Datumi prihvatljivosti za posljednje dvije mjere obuhvaćeni su dvjema različitim financijskim godinama EFJP-a. Prema tome te se mjere financiraju iz pričuva za poljoprivredu za 2023. i 2024. (proračun za 2023. i proračun za 2024.). Do 31. kolovoza 2023. prijavljena su plaćanja u iznosu od 10,0 milijuna EUR.

3. IZVRŠENJE NAMJENSKIH PRIHODA EFJP-A (PRORAČUNSKA STAVKA 6 2 0 0)

Kako je vidljivo iz tablice u prilogu, na kraju kolovoza 2023. naplaćeni namjenski prihodi iznose 505,5 milijuna EUR. To uključuje:

- prihode naplaćene tijekom proračunske godine u iznosu od 503,1 milijuna EUR. To se uglavnom odnosi na prihode od ispravaka uključenih u odluke o poravnanju računa i potvrdi o sukladnosti te od nepravilnosti koje su prijavile države članice,

- iako iznos prijenosa nije bio procijenjen pri donošenju proračuna za 2023., prihode koji su u konačnici preneseni iz 2022. u 2023. u iznosu od 2,3 milijuna EUR.

[1] Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2406, SL L 317, 9.12.2022., str. 56–63.
[2] Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/739, SL L 96, 5.4.2023., str. 80–84.
[3] Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/834, SL L 105, 20.4.2023., str. 2–8.
[4] Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1343, SL L 168, 3.7.2023., str. 22–26.
[5] Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1465, SL L 180, 17.7.2023., str. 21–27.

4. ZAKLJUČCI

Privremeno izvršenje proračunskih odobrenih sredstava EFJP-a za 2023. za razdoblje do 31. kolovoza 2023. nešto je više (408,2 milijuna EUR ili 1,0 postotni bod) u odnosu na izračunani profil rashoda.

Namjenski prihodi u iznosu od 505,5 milijuna EUR već su na raspolaganju, a očekuje se da će se tijekom proračunske godine naplatiti dodatni iznosi.

Komisija trenutačno očekuje da će izglasana odobrena sredstva zajedno s namjenskim prihodima koji će biti na raspolaganju do kraja proračunske godine biti dovoljna za pokriće svih rashoda.